

Obez Çocuk Ve Adölesanlarda Sağlık Okuryazarlığı Ve Metabolik Sendrom İlişkisi

Esra Döğer, Rukiye Bozbulut, Aysun Bideci
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Endokrinolojisi Bilim Dalı

Giriş

VKİ >95p obezite
95-85p fazla kilo

Metabolik Sendrom

- ▶ Abdominal obezite
- ▶ Hipertrigliseridemi
- ▶ Hipertansiyon
- ▶ Düşük HDL kolesterol
- ▶ Yüksek açlık glukoz
- ▶ En az 3'ünün bulunması

Giriş

Sağlık okuryazarlığı

Bireyin sağlığını

- ▶ koruyucu, geliştirici
- ▶ bozulan sağlığını iyileştirici şekilde
- ▶ temel sağlık bilgilerini ve hizmetlerini edinebilme, yorumlayabilme ve anlayabilme kapasitesidir

Giriş

Sağlık okuryazarlığı

Erişkinlerde sağlık okur yazarlığının sınırdan veya yetersiz olması obezite, kalp damar hastalıkları, hipertansiyon gibi kronik hastalıklarla ilişkili

Giriş

Sağlık okuryazarlığı

Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Araştırması

Türkiye toplumunun sadece üçte biri yeterli veya mükemmel sağlık okuryazarlığı düzeyine sahip
yetersiz (%24,5)
sınırdaki (%40,1)

Amaç

- ▶ Fazla kilolu ve obez çocuk ve adölesanlarda sağlık okuryazarlığı düzeyinin belirlenmesi
- ▶ Obez çocuklarda sağlık okuryazarlığı ile metabolik sendrom arasındaki ilişkinin araştırılması

Yöntem

- ▶ Gazi Üniversitesi Çocuk Endokrinoloji polikliniği
- ▶ 8-18 yaş arası obez ve fazla kilolu
- ▶ 73(%50.3) kız,145
- ▶ The Newest Vital Sign(NVS)Testi
- ▶ Antropometrik ölçümler
- ▶ Biyokimyasal parametreler

İstatistik

- ▶ SPSS 22.0
- ▶ Kategorik değişkenler için Chi-square testi
- ▶ Sürekli değişkenler için Kruskal-Wallis
- ▶ Tüm testlerde $p < 0,05$ istatistiksel anlamlı

Bulgular

- ▶ $14,8 \pm 2,0$ yaş
- ▶ 122(%84,1) obez
- ▶ 64(%44,1) metabolik sendromlu
- ▶ 59(%40,7) sağlık okuryazarlığı yeterli
- ▶ 48 (%32,5) sağlık okuryazarlığı sınırda
- ▶ 38(%26,8) sağlık okuryazarlığı yetersiz

Bulgular

		Metabolik Sendrom		Toplam	p
		Yok	Var		
NVS Puanı	Düşük	7	31	38	<0,001
	Orta	25	23	48	
	Yüksek	49	10	59	
Toplam		81	64	145	

Bulgular

		NVS Puanı			
		Düşük	Orta	Yüksek	p
Cinsiyet	E	23(%60.5)	21(%43.8)	28(%47.5)	0.275
	K	15(%39.5)	27(%56.3)	31(%52.5)	
Boy		159.6±10.9	161.6±11.0	158.1±9.9	0.145
Vücut ağırlığı		82.3±16.2	80.6±17.9	71.2±13.2	0.001
BKİ		32.1±4.0	30.6±4.7	28.3±2.8	0.001
Bel çevresi		105.0±9.8	102.1±12.1	96.1±8.8	0.001
Değerler n % veya ortalama±Standart Sapma olarak verilmiştir. P<0.05 anlamlı kabul edilmiştir(Kruskalwallis test).					

Bulgular

	NVS Puanı			
	Düşük	Orta	Yüksek	p
Total kolesterol	169.2±29.9	162.9±35.8	158.0±29.4	0.301
Trigliserit	153.3±67.0	134.3±97.3	101.6±55.2	0.001
HDL	43.9±10.6	46.7±12.4	46.6±8.5	0.245
LDL	93.6±26.3	90.6±20.4	92.5±22.6	0.877
Kanbasıncı sis	139.3±12.6	128.6±14.2	123.2±10.4	0.001
Kanbasıncı dias	77.9±7.6	75.0±9.3	70.9±6.8	0.001
Açlık glukoz	88.9±10.0	93.4±15.0	88.8±7.8	0.186
İnsülin	28.3±14.0	25.8±11.3	18.4±10.5	0.001
Yağ kütlesi	30.2±8.3	28.1±9.9	25.0±7.5	0.020

Değerler n% veya ortalama±Standart Sapma olarak verilmiştir.
P<0.05 anlamlı kabul edilmiştir(Kruskalwallis test).

Tartışma

- ▶ Çocuk ve adölesanlarda yetersiz sağlık okuryazarlığı obezite ve fazla kilo ile ilişkilidir
- ▶ Çocuklarda sağlık okuryazarlığı, VKİ z skoru ile negatif koreledir
- ▶ Obezite okul çağı çocuklarda ebeveynin özelliklerine bağlı iken adölesan dönemde sağlık okuryazarlığı ile ilişkilidir

Sonuç

- ▶ Obez çocuk ve adölesanlarda düşük sağlık okuryazarlık oranı metabolik sendrom ile ilişkilidir
- ▶ Sağlık okuryazarlığının artırılması metabolik sendrom insidansının azaltılmasında faydalı olacaktır

		Doğru Cevapsa	
		Evet	Hayır
1. Eğer dondurmanın tamamını bitirirseniz kaç kalori alırsınız?			
Cevap: Tek doğru cevap 1000.			
2. Ara öğünde 60 gram karbonhidrat tüketme izniniz varsa, ne kadar dondurma yiyebilirsiniz?			
Cevap: Aşağıdaki cevaplardan herhangi biri doğrudur: 1 su bardağı (veya bir su bardağı ölçüsündeki herhangi bir miktar), ½ paket. Not: Eğer hasta “2 porsiyon” şeklinde cevap verdiyse “Onu bir kase ile ölçsen ne kadar dondurma alır” diye sor.			
3. Doktorunuz diyetinizdeki doymuş yağ miktarınızı azaltmanızı önerdi. Günde genellikle 42 gram doymuş yağ tüketiyorsunuz ve bunun bir kısmını bir porsiyon dondurma ile alıyorsunuz. Dondurma yemeyi bıraktığınız zaman kaç gram doymuş yağ tüketmiş olursunuz?			
Cevap: Tek Doğru cevap 33			
4. Günlük almanız gereken enerji 2500 kalori ise bir porsiyon dondurma yediğiniz zaman enerji ihtiyacınızın yüzde kaçını karşılamış olursunuz?			
Cevap: Tek doğru cevap %10.			
5. ve 6. Soruları yanıtlamak için penisilin, yer fıstığı, tek kullanımlık eldiven ve arı sokmasına alerjiniz olduğunu varsayın.			
5. Bu dondurmayı tüketmek sizin için güvenli mi?			
Cevap: Hayır.			
6. Neden güvenli değil? (Sadece hayır cevabı verenlere sorun)			
Cevap: Çünkü o yerfıstığı yağı içeriyor.			